

Apstiprinu.
Armijas komandieris,
ģenerālis Peniķis.
1932. g. 23. februārī.

**Pretaviācijas
šaušanas vingrinājumi
ar patšautenēm un ložmetējiem**

Rigā, 1932. g.
Armijas štāba apmācības daļas izdevums.

Apstiprinu.
Armijas komandieris,
ģenerālis Peniķis.
1932. g. 23. februārī.

Budžetu un kredītu pārvalde.

**Pretaviācijas
šaušanas vingrinājumi
ar patšautenēm un ložmetējiem**

Rīgā, 1932. g.

Armijas štāba apmācības daļas izdevums.

Apdzīvotā
Armijs spēstuve
Gaišā ielā 1
1937 g. 12. mēn.

№ 1234
Armijs spēstuve
Gaišā ielā 1

Armijs spēstuve
Gaišā ielā 1
Armijs spēstuve
Gaišā ielā 1
Armijs spēstuve
Gaišā ielā 1

Armijs spēstuve, Rīgā, Muitas ielā 1.

Pretaviācijas šaušanas vingrinājumi ar patšautenēm un ložmetējiem.

1. Vispārējie aizrādījumi.

1. Pretaviācijas šaušana ar kaujas patronām sagatavo kareivi lidmašīnu apkaņošanai; tā arī dod iespēju pārbaudīt, vai kareivis ir sagatavots pretaviācijas mērķierīces lietāšanā.

2. Šaušanā ar kaujas patronām ietilpst:

- a) pirmāpmācības šaušanas vingrinājumi (nekustošā lidmašīnas modelī),
- b) mācības šaušanas vingrinājumi (kustošā lidmašīnas modelī),
- c) kaujas šaušanas vingrinājumi (lidmašīnas vilktā piedurknē).

3. Pretaviācijas pirmāpmācības un mācības šaušanas vingrinājumi jāizpilda:

1) ar patšautenēm:

- a) katrā strēlnieku rotā (zobenu eskadronā) — pusei no visiem virsniekiem, instruktoriem, kā arī diviem kareivjiem no katras patšauteņu grupas;
- b) katrā instruktoru rotā (eskadronā) — visiem virsniekiem, instruktoriem un kareivjiem (izņemot 6. Rīgas kājnieku pulka ložmetēju instruktoru rotu un 11. Dobeles kājnieku pulka instruktoru rotas kājnieku lielgabalu vadu);
- c) katrā baterijā — pusei no visiem virsniekiem un viršdienesta instruktoriem un arī patšauteņu apkalpei;

- d) katrā zemūdenē—diviem virsniekiem, diviem virsnieku vietniekiem, bocmanim, stūres vīriem — signalistiem, artileristiem un torpēdistiem.

2) "ar ložmetējiem:

- a) katrā ložmetēju rotā (eskadronā) komandā un vadā — pusei no visiem virsniekiem, instruktoriem un diviem numuriem no katra ložmetēja apkalpes, bet ložmetēju instruktoru rotā — visiem virsniekiem, instruktoriem un kareivjiem;
- b) Bruņoto vilcienu pulkā, instruktoru komandas ložmetēju vadā — visiem virsniekiem, instruktoriem un kareivjiem, bet katrā bruņotā vilcienā—pusei no visiem virsniekiem un instruktoriem, kā arī diviem no ložmetēju apkalpes numuriem;
- c) Aviācijas pulkā — katras kaujas eskadriļas vienam virsniekam, vienam instruktoram un kareivjiem — ložmetējniekiem, bet Jūras aviācijas divizionā — 2 virsniekiem, 4 instruktoriem un 4 matrožiem;
- d) Auto-tanku pulkā, instruktoru, tanku un bruņoto auto rotās — pusei no visiem virsniekiem un virsdienesta instruktoriem, kā arī instruktoru rotas visiem kareivjiem;
- e) K/k. „Virsaitis“ — 4 virsniekiem, 4 instruktoriem un 4 matrožiem, katra tralera—3 virsniekiem, 4 instruktoriem un 4 matrožiem un palīgkuģa „Varonis“ — 2 instruktoriem un 1 matrozim.

Piezīme. Virsniekiem un virsdienesta instruktoriem (izņemot instruktoru rotu, eskadrona vai komandu) jāizpilda pretaviācijas pirmāpmācības un mācības šaušanas vingri-

nājumi pārmaiņus, lai nākošā gadā nešautu tie, kas iepriekšējā gadā izpildīja vingrinājumus.

4. Kaujas šaušanas vingrinājumi (lidmašīnas vilktā piedurknē) jāizpilda kā paraugšaušana, pie kam šāvēju pienākumi jāizpilda virsniekiem, instruktoriem vai sevišķi labiem pretaviācijas šāvējiem. Paraugšaušana jānovēro visai karaspēka daļai.

5. Pirmapmācības šaušanas vingrinājumi (nekustošā lidmašīnas modelī).

1. vingrinājums.

a) Vingrinājuma nolūks — pareiza pretaviācijas mērķierīces lietašana un mērķēšana nekustošā lidmašīnas modelī.

b) Izpildīšanas noteikumi:

Attālums — 25 m.

Mērķis — nekustošs lidmašīnas modelis (1:20), uzstādīts sānlidojumā no labās puses un ar nelielu pikēšanu. Modelis uzstādāms mazliet augstāk par ieroci.

Patronu skaits — 10.

Izejas stāvoklis — 10 soļos no uguns līnijas.

Šaušanas stāvoklis — stāvus vai ceļos.

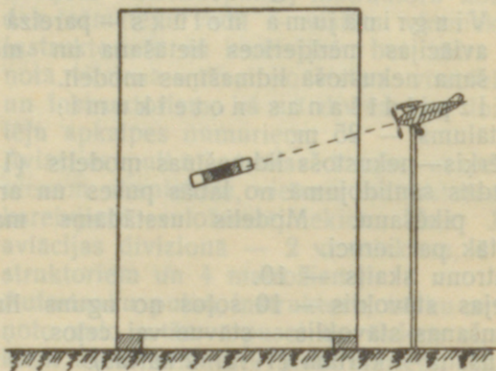
Šaušana — kārtām (1 vai 2 kārtas).

Izpildīšanas laiks — nenoteikts.

Trāpījumu parādīšana — pēc vingrinājuma izpildīšanas.

c) Izpildīšanas kārtība. Sagatavots šaušanai ložmetējs (patšautene) ar pievienotu pretaviācijas mērķierīci, uzstādīts uz pretaviācijas steķa vai paligbalsta (jānostāda tā, lai būtu iespējams nomērķēt lidmašīnas modelī) vai arī uz parastā balsia (ceļamās ierīces tapa izvilkta), kas uzstādīts šaušanai ceļos.

Lidmašīnas modelis uz mieta. Blakus lidmašīnas modelim nostādīts vairogs ložu uztveršanai (1. zīm.). Apmācītājs izdara 5 labi mērķētus atsevišķus šāvienus, atzīmē vairogā vidējo trāpāmo punktu un lidmašīnas ķermeņa ass līniju velk caur vidējo trāpāmo punktu. Vidējā trāpāmā punktā apmācītājs uzlīmē vai uzzīmē četrstūri, kuŗa centrs sakrīt ar vidējo trāpāmo punktu; četrstūra platums līdzinās lidmašīnas modeļa augstumam, bet garums līdzinās modeļa garumam, kas sadalīts 3 daļās (1. zīm.).

1. zīm.

Apmācītājs pavēl 2 kareivjiem ieņemt 1. un 2. num. vietas pie ložmetēja vai patšautenes, bet pats apmācītājs ložmetēja priekšnieka (patšautenes grupas komandieŗa) lomā dod komandu uguns atklašānai. Šāvējs izšauj 10 patronas vienā vai divās kārtās.

Pārējais — piemērojoties pirmapmācības šaušanas vingrinājumiem ar patšautenēm vai ložmetējiem.

d) Trāpījumu novērtēšana. Katrs trāpījums iekšējā kvadrātā — 2 punkti, bet katrā nākošā kvadrātā — 1 punkts.

Noteikumu izpildīšanai vajadzīgi 8 punkti.

2. vingrinājums.

Tas pats kā 1. vingrinājumā, bet lidmašīnas modelis uzstādīts sānlidojumā no kreisās puses, — ar nelielu kāpšanu.

6. Mācības šaušanas vingrinājumi (kustošā lidmašīnas modelī).

1. vingrinājums.

a) Vingrinājuma nolūks — pareiza pret-aviācijas mērķierīces lietašana un mērķēšana kustošā lidmašīnas modelī.

b) Izpildīšanas noteikumi:

Attālums — 25 m.

Mērķis — kustošs lidmašīnas modelis (1:20), sānlidojumā no labās puses. Modelis uzstādīts nedaudz augstāk par ieroci. Modeļa kustības ātrums — 2 m. sekundē.

Patronu skaits — 10.

Izejas stāvoklis — 10 soļos no uguns līnijas.

Šaušanas stāvoklis — stāvus vai ceļos.

Šaušana — kārtām (1 vai 2 kārtas).

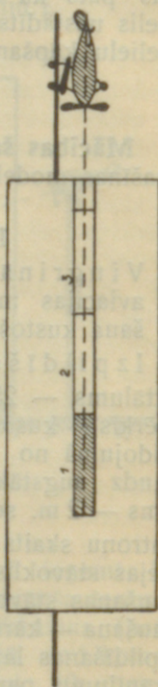
Izpildīšanas laiks — kamēr mērķis kustas.

Trāpījumu parādīšana — pēc vingrinājuma izpildīšanas.

c) Izpildīšanas kārtība. Sagatavots šaušanai ložmetējs vai patšautene ar pievienotu pretaviācijas mērķierīci, uzstādīts uz pretaviācijas steķa vai palīgbalsta vai arī uz parastā balsta (ceļamās ierīces tapa izvilкта), 25 mtr. attālumā no ložmetēja kustošs vairogs uz stiepules. Vairoga labajā pusē lidmašīnas modelis (2. zīm.). Vairogs un modelis savienoti ar stiepuļi kopējai kustībai.

Apmācītājs izdara 3 atsevišķus šavienus nekustoši nostādītā modelī šādos stāvokļos: stiepules abos galos un vidū. Pēc tam viņš uzzīmē uz vairoga četrstūri, kuŗa ārējā mala (tālākā no modeļa priekšgala) iet caur vistālāk esošo caururbumu (apsteiguma virzienā), bet augšējā un apakšējā malas — līdztekus lidmašīnas ķermeņa asij un tās ķermeņa augstumā. Četrstūŗa iekšējā mala jāatzīmē $\frac{1}{4}$ no attāluma starp ārējo malu un lidmašīnas priekšgalu. Pēc tam uzzīmē vēl divus tādus pašus četrstūŗus lidmašīnas virzienā. Katrs četrstūŗa augstums — 10 cm. (lidmašīnas modeļa augstums).

Pirmais četrstūŗis noder par mērogu pareizam apsteigumam, divi pārējie — šaušanas blīvumam.

2. zīm.

Apmācītāja palīgam jāieviegrinās vienmērīgi kustināt lidmašīnas modeli kopā ar vairogu 2 mtr/sek. ātrumā.

Apmācītājs pavēl 3 kareivjiem ieņemt ložmetēja priekšnieka, 1. un 2. num. vietas pie ložmetēja un pielādēt ložmetēju. Pēc tam apmācītājs dod zīmi vairoga un modeļa kustināšanai. Ložmetēja priekšnieks dod komandu uguns atklāšanai. 1. num. pareizi nomērķē un izšauj 1 vai 2 kārtas.

Pārējais — piemērojoties pirmapmācības šaušanas vingrinājumiem ar patšautenēm vai ložmetējiem.

d) Trāpījumu novērtēšana. Katrs trāpījums vienā no trim četrstūriem skaitās kā 1 punkts. Noteikumu izpildīšanai vajadzīgi 5 punkti, no tiem 1 trāpījumam jābūt pirmā četrstūrī un nākošos četrstūros katrā pa 2 trāpījumiem.

Pareizi mērķējot un šaujot kārtām, vienmērīgi jāapšauda visi trīs četrstūri.

2. vingrinājums.

Tas pats kā 1. vingrinājumā, bet lidmašīnas modelis kustas no kreisās uz labo pusi.

7. Kaujas šaušanas vingrinājumi (lidmašīnas vilktā piedurknē).

Lai parādītu apmācāmiem pretaviācijas šaušanas rezultātus, nometnes laikā jāsarīko visai kaļaspēka daļai paraugšaušana, šaujot lidmašīnas vilktā piedurknē.

Paraugšaušana jāsarīko lielākā šaujamā laukumā vai poligonā, ievērojot visus drošības noteikumus ir lidojošam sastāvam, ir kaļaspēka vienībām. Pirms paraugšaušanas jānorunā ar li-

dotāju lidošanas laiks un ilgums, vieta, lidošanas veids un virziens, šaušanas virziens, kā arī daži signāli. Labākais šaušanas attālums no 200 — 500 mtr.

Noteiktā vietā uzstāda pretaviācijas šaušanai sagatavotus ložmetējus un patšautenes. Šāvējiem labi jāzina, ka šaut var tikai piedurknē un noteiktos šaušanas virzienos.

Pie katra ložmetēja vai patšautenes jānozīmē vidutājs, kas arī raugās uz drošības noteikumu ievērošanu. Uguns vadība atstājama vienību priekšnieku rokas.

Lidmašīna 200—400 mtr. gaŗā trosē velk aiz sevis piedurkni, t. i. brezenta maisu ar vaļējiem galiem. Piedurknes apmēri: gaŗums 3—5 mtr un platums 1 — 2 mtr. Vilkšanas laikā piedurkne piepildās ar gaisu. Ložmetēji un patšautenes ar kaujas patronām apšauda piedurkni, pieņemot to par ienaidnieka lidmašīnu. Šai paraugšaušanai katrā lentā vai magazīnā jāiepilda dažas spīdošas trajektorijas patronas (katrā kārtā pa vienai patronai).

Šaušanas rezultātus lidotājs paziņos pēc atgriešanās aerodromā un pēc piedurknes apskatīšanas. Rezultāti jāpaziņo vienībām un, galvenām kārtām, šāvējiem. Beigās, paraugšaušana siki jāiztirzā un jānorāda pielaistās kļūdas.

P i e z ī m e. Piedurkne mazāka par lidmašīnu, kamdēļ arī trāpīšanas varbūtība mazāka.

dotāja lidlošanas laikā un ilgums, vieta, lidlošanas veids un virziens, šaubanas virziens, kā arī daži signāli. Labākais šaubanas ātrums uz 200 — 500 mtr.

Notiekta vietā izstāda pretavīcijas šaubas ar sagatavotus lozmetējus un patšaulenes. Šāvējiem labi jāzina, ka šaut var tikai pārturēot no noteiktos šaubanes virzienos.

Pie katru lozmetēju vai patšaulenes jānosūta vidūtais, kas arī raugās uz drošības noteikumu ievērošanu. Uguns vārdi jāstiprina virzību priekšnieku rokās.

Lidmašīna 200—400 mtr. garā trosē veic aizsevis piedurknē 1. 1. brezentu mašīn ar vajadzīgajiem galiem. Piedurkne apmēri: garums 3—5 mtr un platums 1—2 mtr. Virzības laikā piedurkne piepildās ar gaisu. Lozmetēji un patšaulenes ar kaujas patronām apšauda piedurkni, pieņemot to par ienaidnieku lidmašīnu. Šai parauglaušana katrā lentā vai māģatnā jāpiepilda dažas epidozes trajektorijas patronas (katrā katnā pa vienai patronai).

Šaubanas rezultātus lidotājs paziņos pēc atgriešanās stādīdromā un pēc piedurknes epokārtības. Rezultāti jāpaziņo vienbūm un, galvenais kārtām, šāvējiem. Beigās, paraugšaušana sīki jāizvērtē un jānorāda pieļaujamā kļūdas.

Piezīme. Piedurkne marķē par lidmašīnu katrā arī tāpat kādas verbālās marķē.

